

Maja Botolin Vaupotič*

SMO, KER NAS POTREBUJE NA TISOČE LJUDI

Tako je pred dobrim desetletjem Rdeči križ Slovenije (RKS) naslovil svojo zloženko, s katero je na kratko predstavil svoje dejavnosti. V prispevku najprej sledimo kratkemu opisu zgodovinskega razvoja tako v mednarodnem merilu kot na področju Slovenije, drugi del prispevka pa predstavlja aktivnosti Območnega združenja Rdečega križa (OZRK) Ormož danes in vključuje, za lažjo predstavo, nekatere podatke za leto 2006. Sklenem ga s kronološkim pregledom delovanja Rdečega križa Ormož v obdobju 1965–1970, ki temelji izključno na najdenih pisnih virih, ter z veliko željo odkriti več takšnih virov. Ti bi pomagali osvetliti razvoj društva, ki je že od ranih začetkov združevalo požrtvovalne ljudi. Vedno so jih navdihovale in jih še navdihujejo sanje Henrya Dunanta – potreba po možeh in ženah, ki se v vojni in miru posvečajo zaščiti življenja.

Ključne besede

Humanitarne organizacije, Rdeči križ in Rdeči polmesec, Rdeči križ Slovenije, Območno združenje Ormož, razvoj, delovanje, kronološki pregled 1965–1970

Uvod

Ideja o organizaciji Rdečega križa se ni rodila čez noč. Izoblikovati so se morali pogoji za nastanek neke nove kvalitete v odnosih med ljudmi in državami in le v takih zgodovinskih okoliščinah so lahko padle na plodna tla ideje Jelene Pavlove, Florence Nightigale in Henrya Dunanta. Potrebni pa sta bili še dve strašni vojni, da je ideja o pomoči ranjenim vojakom postala trajna praksa - na nastanek Rdečega križa je močno vplivalo dogajanje ob krimski vojni 1853–1856, v najizvirnejši obliki pa se je ideja o stalni organizirani pomoči in mednarodni zaščiti ranjencev in bolnikov rodila med bitko pri Solferinu, 24. junija 1859.¹

Rojstvo Rdečega križa

24. junija 1859 je bila pri severnoitalijanski vasi Solferino 16 urna bitka med vojskama avstrijskega cesarstva in francosko – sardinijske zveze. V izredno

krvavem spopadu je padlo ali bilo ranjenih 40.000 mož. Kot vedno dotlej tudi tu ni bilo skoraj nobene pomoči ranjenim. Poslovnež, ki je slučajno prišel mimo, se je odločil prostovoljno pomagati. Trpljenje, ki ga je videl, ni spremenilo le njegovega življenja, ampak tudi vedenje do ranjencev po vsem svetu. Ta poslovnež je bil Švicar Henry Dunant.

Slika 1: Henry Dunant (1828–1910), ustanovitelj Rdečega križa in prvi Nobelov nagrajenec za mir.

Dogodki pri Solferinu mu niso dali miru in tako je novembra 1862 izdal knjigo Spomini na Solferino, v njej je jasno in brez prikrivanja dejstev opisal klanje, krike groze, trud zdravnikov, pogum vojakov in trdo delo ter neskončno ljubezen vseh, revnih in bogatih, ki so pomagali ranjencem lajšati trpljenje. V knjigi je zastavil osnovno vprašanje: »Ali ne bi mogli v mirnodobnem času oblikovati reševalnih ekip vnetih, predanih in temeljito pripravljenih prostovoljcev, ki bi v vojnem času pomagali ranjencem?«

Dunantove zamisli so ljudi vznemirile in začelo se je dolgotrajno in utrudljivo delo, ki naj bi vizijo spremenilo v praktičen, učinkovit sistem. Dunant in sodelavci so si zadali zelo ambiciozno nalogo ter povabili v Ženevo strokovnjake različnih držav na konferenco, ki je bila 23.10.1863 in je predstavljala uradno rojstvo Rdečega križa. Celo Dunanta je osupnilo, ko je videl, kdo vse je prišel. Tam je bilo 31 delegatov iz 16 držav. V razpravah sta se prepletala kritika in navdušenje. Določili so znak – rdeči križ na beli podlagi. Konferenca je bila izredno uspešna, njeni sklepi in predlogi so naleteli na glasno odobravanje, sprejetje teh načel pa je pomenilo začetek Rdečega

* Maja Botolin Vaupotič, prof. biologije in kemije, Rdeči križ Slovenije Območno združenje Ormož, Ptujška 8 f, 2270 Ormož.

¹ Ravnikar, Rdeči križ Slovenije – 140 let.

križa, ki je do danes zrasel v največjo svetovno humanitarno organizacijo².

Nekatere države so kasneje rdeči križ zamenjale s polmesecem in danes ima skoraj 185 držav svoje nacionalno društvo Rdečega križa ali Rdečega polmeseca.

V prvih letih gibanja je enotnost mišljenja v glavnem slonela na enakosti oseb. Določene človekoljubne vrednote so kmalu postale konstitutivni element gibanja, ne da bi bile posebej zapisane v pogodbah. Že 1875. leta je Gustave Moynier govoril o štirih glavnih delovnih načelih, ki se jih morajo držati vsa društva. Ta so: predvidevanje, ki zahteva, da že v mirnem času začnemo s pripravami na akcije pomoči za primer vojne; solidarnost, saj je dolžnost društev, da razvijejo medsebojne stike in pomoč; centralizacija, tj. obstoj enega samega društva v državi, ki deluje po celotnem državnem ozemlju; ter vzajemnost, ki določa, da se mora pomoč nuditi vsem ranjenim in bolnim, ne glede na narodnost.

Šele leta 1921 je Mednarodni odbor Rdečega križa (MORK) kot ustanoviteljsko telo gibanja v eni izmed revizij svojega statuta uvedel prvi uradni razglas temeljnih načel, kot so nepristranost, politična, verska in gospodarska neodvisnost, univerzalnost gibanja in enakost članov, ki ga sestavljajo.

Sedem temeljnih načel gibanja, kot jih poznamo danes, so soglasno sprejeli leta 1965 na XX. mednarodni konferenci Rdečega križa in odločili, da jih bodo svečano prebrali na odprtju vsake mednarodne konference: *humanost* – mednarodno gibanje Rdeči križ in Rdeči polmesec, ki je bilo rojeno v želji, da bi brez razlikovanja nudilo pomoč ranjencem na bojiščih, si zdaj s svojo dejavnostjo na mednarodni in državni ravni prizadeva preprečevati in lajšati človeško gorje v vseh okoliščinah. Ščititi želi zdravje in življenje ter zagotoviti spoštovanje človekove osebnosti. Spodbuja medsebojno razumevanje, prijateljstvo, sodelovanje in trajen mir med vsemi narodi; *nepristranost* – gibanje ne dela nobene razlike po narodnosti, rasi, veri, socialnem stanju ali politični pripadnosti. Posameznikom skuša pomagati sorazmerno z njihvim trpljenjem in denarno podpreti najprej najnujnejše primere; *nevtralnost* – da bi ohranilo zaupanje vseh, gibanje zavrača sodelovanje v sovražnostih in vpletanje v politična, rasna, verska in ideološka nasprotja; *neodvisnost* – nacionalna društva kot pomočniki javnih oblasti pri človekoljubnih dejavnostih morajo biti podrejena državnim zakonodajni svoje dežele, ne da bi izgubila svojo avtonomijo, ki jim omogoča, da

vedno delujejo po načelih gibanja; *prostovoljnost* – gibanje je prostovoljno in neprofitno; *enotnost* – v eni deželi je lahko le eno društvo Rdečega križa ali Rdečega polmeseca. Odprto mora biti vsem in s svojo človekoljubno dejavnostjo delovati na celotnem ozemlju; *univerzalnost* – mednarodno gibanje, v katerem imajo vsa njegova društva enake pravice in dolžnost do medsebojne pomoči, je univerzalno³.

MORK je leta 1863 ustanovila skupina švicarskih državljanov (Henry Dunant, Guillaume-Henri Dufour, Gustave Moynier, Louis Appia in Theodore Maunoir). Je nepristranska, nevtralna in neodvisna humanitarna institucija, ki ji je mandat zaupala mednarodna skupnost. Kot promotor in varuh mednarodnega humanitarnega prava si prizadeva zaščititi žrtve oboroženih spopadov, notranjih nemirov in drugih oblik nasilja ter pomagati. Leta 1998 je MORK deloval v več kot 50 državah sveta in imel več kot 8600 zaposlenih⁴. Prva Ženevska konvencija za izboljšanje položaja ranjenih v armadah na bojnem polju je bila sprejeta že leta 1864, danes pa temelji, v mednarodnih oboroženih spopadih, delo MORK-a na štirih Ženevskih konvencijah iz leta 1949 in dveh dopolnilnih protokolih iz leta 1977. Te pogodbe dajejo MORK-u pravico do opravljanja določenih dejavnosti, kot je dajanje pomoči ranjencem, bolnikom in brodolomcem v oboroženih silah, obiskovanje vojnih ujetnikov, pomoč civilistom in na splošno skrb za to, da se z osebami pod zaščito humanitarnega prava ustrezno ravna⁵.

14. januarja 2007 je stopil v veljavo III. dodatni protokol k Ženevskim konvencijam iz leta 1949, ki uveljavlja dodatni zaščitni znak, imenovan Rdeči kristal. Cilj dodatnega znaka je zaščita vseh tistih, ki jo potrebujejo, bodisi uporabnikov humanitarne pomoči, bodisi ljudi, ki poskušajo humanitarno pomoč vročiti.

Rdeči križ v Sloveniji

Na Slovenskem se prične razvojna pot Rdečega križa, ko je bilo pod Avstro-Ogrsko na območju današnje Slovenije ustanovljeno prvo društvo za pomoč ranjenim in bolnim vojakom z imenom Društvo gospa za pomoč ranjencem in bolnim vojakom, ki se je kasneje, leta 1879 preimenovalo v Žensko pomočno društvo Rdečega križa za Kranjsko. Tega leta je bilo ustanovljeno tudi Moško pokrajinsko pomočno društvo Rdečega križa za Kranjsko kot del avstrijskega društva Rdečega križa. 1902. sta se

³ MORK, temeljna načela.

⁴ Oberson, Mednarodno humanitarno pravo – odgovori in vprašanja.

⁵ Prav tam.

² Brown, Henry Dunant.

žensko in moško društvo združili v Deželno in žensko podporno društvo Rdečega križa. 1918. so prekinili zvezo z avstrijskim Rdečim križem in ustanovili slovenski Rdeči križ.

Leta 1921 je kraljevska vlada v Beogradu sprejela odločbo o delu Rdečega križa na celotnem ozemlju SHS. V Sloveniji so v tem času ustanovili banovinski odbor Rdečega križa in pododbore (danes območna združenja). Leta 1941 so bila društva Rdečega križa razpuščena, okupator pa je formiral nova društva pod svojim nadzorom. V času II. svetovne vojne je Rdeči križ nudil pomoč beguncem, preganjancem, internirancem v obliki hrane in oblačil, delovala je tudi poizvedovalna služba.

Po vojni se je Rdeči križ Slovenije organizacijsko sicer vključil v Rdeči križ Jugoslavije, vendar mu je uspelo kljub občasnim poskusom, da se Rdeči križ v Jugoslaviji poenoti in centralizira, ohraniti bolj ali manj avtonomen položaj. Rdeči križ Slovenije je bil organizacijsko, finančno in programsko samostojna organizacija. Skupne naloge, ki so bile v pristojnosti Rdečega križa Jugoslavije, so bili predvsem mednarodni odnosi, uveljavljanje Ženevskih konvencij in poizvedovalna služba. Toda celo na teh področjih je Rdeči križ Slovenije deloval (sicer skladno z načeli in predpisi, ki so veljali v Rdečem križu Jugoslavije) zelo avtonomno. Tako je deloval vse do 8. 10. 1991, ko je uradno izstopil iz Rdečega križa Jugoslavije.

Leta 1993 sta Mednarodna organizacija Rdečega križa in Federacija priznali Rdeči križ Slovenije kot enakopravno članico mednarodnega gibanja Rdečega križa in Rdečega polmeseca⁶.

Eden temeljnih programov Rdečega križa Slovenije je *krvodajalstvo*. Je ena največjih solidarnostnih akcij, ki nepretrgoma potekajo po vsem svetu. Zagotavlja stalen vir krvi in krvnih pripravkov, potrebnih za normalno izvajanje programov zdravstvenega varstva. V Sloveniji so bili pred drugo svetovno vojno le posamezni primerki neposrednega dajanja krvi. Za začetek organiziranega krvodajalstva v Sloveniji velja 4. junij 1945, ko je bila v Ljubljani ustanovljena transfuzijska služba in so bile odvzete prve doze konzervirane krvi. Leta 1953 je skrb za organizacijo krvodajalstva prevzel Rdeči križ Slovenije. Prenos obveznosti zbiranja krvi pri Rdečem križu pomeni tudi začetek uveljavljanja načela prostovoljnosti, neplačanosti in anonimnosti. V Sloveniji redno daruje kri nekaj več kot 5% prebivalstva letno, kar zadošča za normalne potrebe slovenskega zdravstva. S tem uresničujemo mednarodno sprejeto načelo, da si mora

vsak narod sam zagotoviti zadostne količine krvi in krvnih pripravkov, ob nesrečah pa se vključi tudi mednarodna solidarnostna pomoč. Z več kot 100.000 krvodajalci letno in nekaj več kot 46.000 litri zbrane krvi sodimo med države z dobro razvitim krvodajalstvom v Evropi. Razvoj medicine je postavil Rdeči križ pred novo nalogo. V skladu s sprejetim zakonom o odvzemu in presaditvi delov človeškega telesa v zdravstvene namene je od leta 1986 – 2006 izdajal izkaznice vsem tistim, ki so se odločili po smrti darovati svoje organe za sočloveka, od januarja 2006 pa je Rdeči križ pooblaščen za zbiranje pristopnih izjav darovalcev.

Rdeči križ se je vseskozi ukvarjal z dejavnostmi, ki pomenijo bistvo in smisel obstoja te organizacije – z izobraževanjem in usposabljanjem aktivistov v laični *prvi pomoči, negi bolnika in poškodovanca* ter z usposabljanjem za *poizvedovalno službo* v vojni in miru. Center Rdečega križa za prvo pomoč je sistematično usposabljal predavatelje, zdravnike, medicinske sestre in pedagoge, izdajali so se učbeniki in drugi učni pripomočki, občinski odbori pa so v različnih tečajih usposobili na tisoče ljudi. V Sloveniji so tečaji prve pomoči potekali že v 19. stoletju, množično obiskani pa so bili v času po drugi svetovni vojni. Še zlasti pomembno je usposabljanje posameznikov in ekip za prvo pomoč ob naravnih in drugih nesrečah. Za usposabljanje pripadnikov enot Civilne zaščite, bolničarjev, gasilcev, reševalcev, ekip Rdečega križa in pripadnikov Slovenske vojske je namenjen najzahtevnejši program prve pomoči. Območna združenja RKS organizirajo in izvajajo tudi tečaje prve pomoči kot del usposabljanja kandidatov za voznike motornih vozil.

Ena temeljnih dejavnosti Rdečega križa, ki izhaja iz določi Ženevskih konvencij, Zakona o Rdečem križu Slovenije in Statuta RKS, je *služba za poizvedovanje*. Njena naloga je, da v vojni in drugih izrednih razmerah poizveduje za izginulimi in pogrešanimi osebami, posreduje družinska sporočila in vzpostavlja stike med svojci. Pri izvajanju programa sodeluje RKS s pristojnimi državnimi in drugimi institucijami, prav tako sodeluje s Centralno poizvedovalno službo Mednarodnega Rdečega križa v Ženevi in drugimi mednarodnimi institucijami, tudi z Visokim komisariatom za begunce.

RKS je bil *začetnik boja proti škodljivim razvadam in odvisnostim*. Že zgodaj je začel z zdravstveno-vzgojnimi prizadevanji v boju proti kajenju, alkoholizmu in narkomaniji, se zavzemal za zdrav način življenja in prehrane ter pozival k varovanju pred okužbo z virusom HIV. Za osveščanje ljudi, predvsem mladih, je izdal številne zloženke, priročnike in druge informativno-propagandne

⁶ Albreht, Smo, ker nas potrebuje na tisoče ljudi.

publikacije. Med prvimi je začel izvajati akcije za napredek *splošne higiene in varstva okolja*. Odmevna je bila akcija urejanja higienskih pomanjkljivosti, kot so bila neurejena stranišča in gnojišča in divja odlagališča smeti. Izvedena je bila v letih 1953 – 1956. Zaradi številnih utopitev v rekah in jezerih je RKS začel ustanavljati službo za prvo pomoč ob vodah in usposabljal reševalce. Dal je tudi pobudo za ustanovitev takšnih služb na vseh javnih kopaljščih. Naloga RKS je tudi *seznanjanje javnosti z mednarodnim humanitarnim pravom ter širiti in uresničevati načela svetovnega humanitarnega gibanja*.

SEZNAM			
Ustanovnih članov krajevne organizacije RK v Ormožu pri Ormožu leta 1947.			
1. Kukol Janko	Tomaž	29	
2. Kukol Minka	Tomaž	29	
3. Fondrk Janez	Rukovci	40	
4. Markrab Franc	Rukovci	6	
SEZNAM			
Vseh letnih članov upravnega in nadzornega odbora od leta 1947 dalje:			
1. Markrab Franc	Rukovci	6	predsednik
2. Kukol Janko	Tomaž	29	sekretar
3. Kukol Minka	Tomaž	29	sanitarka
4. Mirc Marija	Savci	37	članica
5. Mar Mariča	Reggovci	5	članica
6. Goreno Marija	Rucmanci	35	članica
7. Horvat Franc	Tomaž	30	blaginik
8. Sluna Teresija	Trnovci	35	članica
9. Rep Franc	Trnovci	1	član
10. Keček Janez	Mala vas	30	član
11. Petek Marijana	Tomaž	42	članica
12. Sedl Alojzija	Pršetinci	43	članica
13. Horvat Alojz	Mala vas	27	član
14. Vihar Alojz	Bratovščice	19	član
15. Vihar Janez			

*Allo - Rukovci imo dva pristopi prvo pravo
1. Ravnik karolija Rukovci 44. leta mlad 10.11.19
2. Franc Horvat Rucmanci 35. leta 1950*

Slika 2: Seznam ustanovnih članov KORK Tomaž pri Ormožu.

RKS opravlja obsežno *socialno dejavnost*. Čeprav pride ta najbolj do izraza v obdobjih po vojni, ob hujših elementarnih nesrečah in v obdobjih gospodarskih kriz, pa Rdeči križ priskoči na pomoč tudi ob vsakdanjih stiskah posameznikov in družin. Ljudem pomaga po svojih močeh: organizira solidarnostne akcije, skrbi za zbiranje in razdeljevanje pomoči, skuša lajšati stisko brezposelnih, brezdomcev, starostnikov, bolnih, osamljenih in sploh vseh, ki potrebujejo pomoč.

RKS se lahko zahvalimo, da imamo v Sloveniji *sodobno zdravilišče in letovišče za otroke in mladino* do 15. leta starosti. Zgrajeno je bilo v letih 1956–1964

na Debelem rtiču pri Ankaranu. Prvič so na Debelem rtiču otroci letovali 1956., do leta 1964 kar pod šotori. Sredstva za izgradnjo so se zbrala s posebno loterijo, prispevki članov Rdečega križa in občanov Slovenije in tudi s pomočjo večjih sponzorjev. Dvema paviljonoma se je leta 1975 pridružil novi, v začetku 90-ih pa je bilo zdravilišče in letovišče urejeno v današnjo podobo⁷.

Rdeči križ v Ormožu

V Ormožu je bil prvi vpis Rdečega križa v register društev izveden 27. 2. 1948, v arhivskih virih pa najdemo seznam ustanovnih članov Krajevne organizacije Rdečega križa (KORK) Tomaž pri Ormožu iz leta 1947 in datum ustanovitve Osnovne organizacije (OO) Rdečega križa Cvetkovci–Osluševci, kar nam daje vedeti, da so se že pred uradnim vpisom združevale skupine prostovoljcev, ki so jim bila blizu načela te največje in najstarejše humanitarne organizacije na svetu.

Iz pisnega vira, ki nosi datum 16. 6. 1990, ko so v današnji KORK Podgorci razvili prapor, je razvidno, da »organiziranje in začetek delovanja RK na področju današnje KS Podgorci sega v leto 1947. 19. novembra tega leta je bila ustanovljena osnovna organizacija RK Cvetkovci – Osluševci. Pobudo za njeno ustanovitev je dal tov. Trunk Alojz, dotedanji član občinskega odbora RK Gorišnica. V to osnovno organizacijo se je kmalu včlanilo 240 aktivistov RK, ki so uspešno izvedli občni zbor in volitve. Za predsednika je bila izvoljena tov. Ozmec Marija, za sekretarja Alojz Trunk, za predsednika nadzornega odbora pa Ivan Ozmec. Leta 1958 se je ta OO pridružila Občinskemu odboru RK Ormož. V tem času, točneje leta 1950, je bila ustanovljena tudi OO RK Bresnica, v katere sklop so spadale še vasi Podgorci, Sterjanci, Preclava in Ritmerk. Njen prvi predsednik je bil Dovečar Jože, tajnik Prejac Ciril in blaginik Majcen Jože. Ta čas, v letih po vojni, sta imeli obe OO največ dela z delitvijo hrane, oblačil in obutve, predvsem otrokom, ostarelim in gmotno šibkim. S pomočjo občinskega odbora RK Ormož so se že leta 1964 pričeli organizirati razni tečaji in sicer: tečaj prve pomoči, tečaj za šoferje motornih vozil, kuharski tečaji, šivilski tečaji in še nekateri drugi. V teh letih sta obe OO RK tudi pridno pridobivali krvodajalce, nudili pomoč v sanitetnem materialu ter širili svoje članstvo.«⁸

RKS OZ Ormož namenja pozornost in čas izvajanju *tradicionalnih programov RKS* (opisani so v prejšnjem poglavju) na socialnem področju,

⁷ Ravnikar, Rdeči križ Slovenije – 140 let.

⁸ Arhiv RKS OZ Ormož.

zdravstvenopreventivni dejavnosti, delovanju ob naravnih in drugih nesrečah, prvi pomoči, krvodajalstvu, delu z mladimi, pomoč bolnim, starejšim, invalidom in odvisnikom. Dejavnost izvajamo poleg redno zaposlenih z veliko pomočjo krajevnih organizacij in njihovih prostovoljcev, mentorjev mladih članov na osnovnih šolah, v sodelovanju s pogodbenimi delavci (na področju izobraževanja).

Načrtovanje in izvajanje programa krvodajalstva temelji na potrebah zdravstvene službe. Program zajema pridobivanje krvodajalcev in organiziranje krvodajalskih akcij za Zavod RS za transfuzijsko medicino Ljubljana in Bolnišnico Ptuj, vzporedno s tem pa se Rdeči križ zavzema za motivacijo prebivalcev za darovanje delov človeškega telesa. V letu 2006 smo tako pripravili vse potrebno za izvedbo krvodajalskih akcij, ki sta potekali februarja (enodnevna) in avgusta (dvodnevna) za Zavod RS za transfuzijsko medicino. Akcij se je udeležilo skupno 383 krvodajalcev. Na transfuzijskem oddelku Bolnišnice Ptuj so v istem letu odvzeli kri 261 krvodajalcem občine Ormož. Zraven tega so potekale številne druge dejavnosti, kot so udeležbe na sestankih in konferencah o krvodajalstvu, urejanje krvodajalske kartoteke, aktivnosti ob 4. juniju – dnevu krvodajalcev, aktivno sodelovanje in pomoč pri sprejemih za krvodajalce v KO RK Ivanjkovci, Hermanci, Vinski Vrh in Ormož, organizirali smo predavanje za dijake Gimnazije Ormož ter pomagali pri organizaciji odvzema krvi za tipizacijo možnih darovalcev kostnega mozga, ki je potekal na pobudo KO RK Rakovci in KORK Sveti Tomaž, izveden pa je bil v tovarni Carrera Opytl in Osnovni šoli Ormož. Udeležilo se ga je 714 občanov, kar so na oddelku za tipizacijo tkiv označili kot največjo udeležbo v Sloveniji do junija 2006.

Področje socialne dejavnosti je namenjeno vsem ljudem v stiski ali težavah, še zlasti pa: starim in osamljenim, bolnim in invalidom, družinam in posameznikom brez osnovnih sredstev za preživetje, družinam in posameznikom, ki so se znašli v stiski zaradi enkratne življenjske situacije, otrokom in mladostnikom. Del socialne dejavnosti so tudi postaje Rdečega križa, ki so ena izmed oblik, preko katere Rdeči križ izvaja aktivnosti konkretne pomoči in istočasno deluje kot informacijski center o uporabnikih in darovalcih pomoči. Na postajah Rdečega križa se izvaja tudi merjenje krvnega tlaka, sladkorja in holesterola v krvi. V okviru te dejavnosti smo leta 2006 izpeljali zbiralno akcijo za nakup invalidskega vozička, razdeljevali prehrabene pakete, ki smo jih prejeli v skladišče (247), 986 družinam in posameznikom smo razdelili pošiljko hrane iz intervencijskih zalog Evropske unije, v

skupni količini 38.160 litrov mleka ter 14.108 kg moke, testenin, sladkorja, riža, ješprenja. Pomoč smo nudili posameznim občanom pri urejanju bivalnih prostorov, sodelovali pri letovanju otrok na Debelem rtiču in v Punatu, skozi vse leto pa smo v skladišče prejeli oblačila, obutev in igrače ter jih razdeljevali pomoči potrebnim. Merjenje sladkorja in holesterola v krvi ter krvnega tlaka, ki smo ga izvajali na 6 postajah Rdečega križa, se je udeležilo 1896 občanov.

Program podmladka Rdečega križa je namenjen osnovnošolskim otrokom, zelo dobro pa sodelujemo tudi z vrtci, predvsem na zdravstvenovzgojnem področju in področju varovanja okolja. S programom želimo širiti humanitarne vrednote med mladimi, vzgajati jih za zdrav način življenja in pridobivati mlade za delo v humanitarni organizaciji Rdeči križ. V ta namen smo v letu 2006 organizirali seje z mentorji mladih članov, v tednu Rdečega križa smo organizirali kviz za osnovnošolce na temo kajenja, v sodelovanju z Vzgojno varstvenim zavodom Ormož smo v vrtcih Velika Nedelja, Podgorci in Ormož izvajali dejavnost Mali raziskovalec, v sodelovanju z Lokalno akcijsko skupino za preprečevanje zasvojenosti (LAS) Ormož smo organizirali 8. otroški počitniški tabor na Pohorju za osnovnošolce, bili smo organizatorji 4. mladinskega raziskovalnega tabora, na katerem tradicionalno sodeluje tudi Muzej Ormož, za dijake smo v sodelovanju s Psihiatrično bolnico Ormož organizirali delavnice na temo zdravje, preko mentorjev smo posredovali zdravstvenovzgojno gradivo za učence in urejanje oglasnih desk po osnovnih šolah na različno tematiko.

Prioritetna naloga Rdečega križa je priprava in izvajanje programov za različne skupine prebivalcev in tako Rdeči križ v skladu z zakoni izvaja usposabljanja in izpite iz prve pomoči za voznike motornih vozil, pripravlja tudi usposabljanja za prebivalce, za ekipe prve pomoči, skrbi za depoje in opremo učnih pripomočkov ter usposabljanje pripadnikov civilne zaščite. V letu 2006 smo organizirali predavanja za civilno prebivalstvo, s predavatelji prve pomoči smo sodelovali pri izvedbi regijskega tekmovanja ekip civilne zaščite, sodelovali s šolami, izpeljali pa smo tudi tečaje prve pomoči za šoferje, v katerih je izpit opravilo 158 občanov.

Področje zdravstvenovzgojne dejavnosti obsega aktivnosti za omejevanje in preprečevanje kajenja, aktivnosti za preprečevanje vseh oblik zasvojenosti, vključevanje in prizadevanja za čisto okolje, organiziranje predavanj na različne teme, sodelovanje z institucijami, ki izvajajo pedagoške in zdravstvenopreventivne programe, namenjene otrokom, mladini in odraslim. V letu 2006 smo v sodelovanju z LAS Ormož organizirali več zdravstvenovzgojnih

predavanj za občane, se udeleževali izobraževanja, razdeljevali zdravstvenovzgojno gradivo, mesečno organizirali srečanja z varovanci Centra starejših občanov ter se vključevali v aktivnosti po koledarju Svetovne zdravstvene organizacije.

Poizvedovalna dejavnost temelji na delu s strankami, postopkom poizvedovanja, urejanju dokumentacije, posredovanju sporočil. V okviru dejavnosti še vedno pomagamo dvema beguncema, ki sta ostala v naši občini po vojni v 90-ih letih.

Na podlagi programov sodelujemo pri zbiranju sredstev vseh možnih virov (javni razpisi, sredstva, ustvarjena z lastno dejavnostjo, in sredstva, ki jih prispevajo donatorji in sponzorji).

Širjenje znanja o Rdečem križu je ena glavnih nalog za promocijo in utrjevanje miru v svetu. S to dejavnostjo želimo dvigniti raven znanja o mednarodnem humanitarnem pravu in gibanju, pridobiti čim več mladih, širiti humanitarne vrednote in promocijo miru. V ta namen smo v letu 2006 v Tednu RK pripravili razstavo ob 140-letnici RKS, izvedli več predavanj na temo širjenja znanj, sodelovali z lokalnimi mediji, s prostovoljci iz KO RK Vinski Vrh, Ormož in Hermanci smo se udeležili svečanosti ob 140-letnici RKS v Gradacu, z desetimi prostovoljci pa svečanosti v Cankarjevem domu, na občinski ravni smo pripravili slovesnost in sprejem za prostovoljce ter izbranim podelili jubilejna priznanja⁹.

Pod okriljem Rdečega križa Ormož deluje od 1998. Lokalna akcijska skupina (LAS) za preprečevanje zasvojenosti, ki se je leta 2007 preimenovala v Medobčinsko lokalno akcijsko skupino za preprečevanje zasvojenosti na področju občin Ormož, Središče ob Dravi in Sveti Tomaž. LAS je medsektorsko telo, ki povezuje strokovnjake različnih področij (šolstvo, zdravstvo, socialno varstvo, policija ...) z namenom koordinirati preventivne dejavnosti v treh občinah na področju preprečevanja vseh vrst odvisnosti – delo LAS namreč ni omejeno samo na droge, temveč išče možnosti, ki bi mladim omogočile bolj zdrav način življenja in koristno izrabo prostega časa.

Kronološki pregled delovanja Rdečega križa Ormož v obdobju 1965–1970

Žal so pisni viri iz samih začetkov skromni oz. jih ni. Dobro ohranjena je Blagajniška knjiga, ki nosi pod zaporedno številko I datum 14. 4. 1958, redke pisne vire najdemo (za današnje Območno združenje Rdečega križa) po letu 1965, za krajevne organizacije

pa po letu 1972. V nadaljevanju sledijo kratki povzetki v arhivu najdenih pisnih virov iz obdobja 1965–1970.

1958		Priloga A. lista	Priloga B. lista	Priloga C. lista
			34488-	
14. 4.	1958	Priloga A. lista	100-	
2. 10.	1958	Priloga B. lista		600-
5. 5.	1958	Priloga C. lista	4175-	
4. 1959	1958	Priloga D. lista	1476-	
15. 6.	1958	Priloga E. lista	150-	
6. 10.	1958	Priloga F. lista		6000-
7. 11.	1958	Priloga G. lista	2160-	
8. 12.	1958	Priloga H. lista	600-	
9. 1. 1959	1958	Priloga I. lista	150-	
10. 2. 1959	1958	Priloga J. lista	535-	
11. 3. 1959	1958	Priloga K. lista	390-	
12. 4. 1959	1958	Priloga L. lista	612-	
13. 5. 1959	1958	Priloga M. lista	65-	
14. 6. 1959	1958	Priloga N. lista	300-	
15. 7. 1959	1958	Priloga O. lista	105-	
16. 8. 1959	1958	Priloga P. lista	900-	6000-
			46288-	

Slika 3: Blagajniška knjiga iz leta 1958.

- 21. marec 1965: Redna letna skupščina Občinskega odbora Rdečega križa. Iz zapisnika redne letne skupščine Občinskega odbora Rdečega križa, ki se je odvijal 21. 3. 1965, je razvidno, da je v obdobju 1963–1964 na območju občinskega odbora RK delovalo 19 osnovnih organizacij RK: Ormož, Središče ob Dravi, Hum, Kog, Hermanci, Miklavž, Vinski vrh, Ivanjkovci, Žerovinci, Lahonci, Ključarovci, Tomaž pri Ormožu, Rakovci, Bresnica, Cvetkovci, Velika Nedelja, Šardinje, Lešnica, Litmerk. V upravni odbor so bili na tej skupščini imenovani takratni predsednik občinskega odbora dr. Jurij Čarf, zdravnik; dr. Drago Zagoričnik, zobozdravnik; Ivan Voršič, upokojenec iz Ormoža; Teodora Čič, medicinska sestra iz Ormoža; Irena Miklašič, učiteljica iz Ormoža; Marija Kukol, gospodinja iz Tomaža pri Ormožu; Marjeta Ritonja, učiteljica iz Ivanjkovcev; Jožica Kolarič, gospodinja iz Ormoža; Paula Lah, uslužbenka iz Ormoža; Bolfenk Pokrivač, uslužbenec s Koga; Stanko Ivanuša, uslužbenec iz Hermancev; Ivan

⁹ Antolič, Poročilo RKS Območnega združenja Ormož za leto 2006.

Krabonja, kmetovalec iz Ključarovcev; Marica Mlinarič, gospodinja iz Miklavža; Franc Zgonc, upokojenec iz Ormoža in Marija Marinič, trgovska pomočnica iz Podgorcev. V nadzorni odbor so bili imenovani Franc Šumak, kmetovalec iz Ormoža; Franc Pleh, uslužbenec iz Ormoža in Tilčka Debeljak, prodajalka iz Ormoža. Vsi imenovani so bili soglasno izvoljeni. Iz poročil predsednika in tajnika¹⁰ je razbrati, da »akcije RK prispevajo k razvijanju in negovanju solidarnosti, tovarništva, k novim oblikam sodelovanja in pomoči med delovnimi ljudmi, k sklajevanju skupnih individualnih interesov ter spoštovanju načel, ki na njih temelji RK kot široka prostovoljna družbena organizacija.« Posebno pozornost so že takrat namenjali starim in bolnim, mladini ter opozarjali na problem naraščajočega alkoholizma. Zdravstvenovzgojnih predavanj je bilo v letih 1963 in 1964 skupno 35, udeležilo se jih je 1983 poslušalcev, teme pa so bile naslednje: prva pomoč, zdrava prehrana, tuberkuloza, alkoholizem, varstvo matere in otroka, krvodajalske akcije. Tečaje prve pomoči za odrasle, ki so trajali po 10 ur, je obiskovalo 48 poslušalcev. Iz poročila je razvidno, da je bil dr. Jurij Čarf tisti, ki je s svojim požrtvovalnim delom največ doprinesel k zdravstvenovzgojnemu delu Rdečega križa. Na področju občine Ormož je leta 1965 delovalo 10 šol, število podmladkarjev RK je bilo 2846. Le-ti so po šolah izvedli »razne higijenske akcije, pomagali šolski mlečni kuhinji, skrbeli za prvo pomoč, opremili omarico, nabavili zdravila iz članarine, zbrali so sadje v sirovem stanju za 820 kg, predelanega v sokove 568 kg, polskih pridelkov za ŠMK so nabrali 3.224 kg. Posebno pohvale vredno je Krajevna org. RK Vel. Nedelja, ki je izvedla tekmovanje s podmladkarji in mladimi člani RK pri osnovni šoli Vel. Nedelja. Tekmovanje je trajalo od 1. 5. do 30. 10. 1964. Na osnovi poročil in predlogov okrajnih tekmovalnih komisij ter obiskov na terenu je bila nagrajena KO RK Vel. Nedelja s podmladkom RK in M. članov z 4 nagrado 30.000.- din v republiškem merilu.« Postaje prve pomoči Rdečega križa predstavljajo danes eno izmed oblik, preko katere Rdeči križ izvaja aktivnosti konkretne pomoči in istočasno delujejo kot informacijski center o uporabnikih in darovalcih pomoči. V začetku šestdesetih let so omarice na postajah predstavljale »dobro povezavo z zdravstvenim domom. Vsi dobro vemo koliko časa potrebuje rešilni avto na podeželju, da pride pravočasno do nesreče,

predvsem ponoči, ko pošta ne dela«. Veliko pozornost so na območju občine Ormož že v ranih začetkih posvečali krvodajalstvu. Podatki iz let 1963 in 1964 kažejo, da je bil odziv tistih, ki so darovali svojo, kri dober. »Skupno je bilo prijavljenih krvodajalcev zavodu za transfuzijo krvi SRS brez Središča in Koga 635, odzvanih od prijavljenih 423, odklonjenih krvodajalcev 34, odvzemov krvodajalcev 389, odvzete krvi 124 litrov. Bolnici Ptuj je oddalo kri 370 krvodajalcev Središča in Koga.« Udeleženci skupščine so bili pozvani, da redno oddajajo svoja poročila, saj le tako lahko delo poteka pregledneje, prav tako pa so bili pozvani, da se družabne prireditve s srečelovom, ki jih planirajo med letom, ne smejo izroditi v pijančevanja, saj bo to zelo škodilo ugledu organizacije. Dobiček od prireditev se je namenil predvsem za nabavo zdravil in opremo omaric prve pomoči¹¹.

- 9. julij 1965: glasilo Tednik¹² je bralce obvestilo o pripravah na krvodajalsko akcijo, ki se bo odvijala 21. in 22. septembra istega leta. Hkrati je zapisano, da je na območju občine Ormož 19 krajevnih organizacij RK z 2350 člani in da je med vsemi člani približno 1300 krvodajalcev, med katerimi je mnogo takšnih, ki so kri darovali že 5-krat. V prispevku pozivajo tudi vse tiste, ki krvi še niso darovali, da se akcije udeležijo.
- 9. julij 1965: v glasilu Tednik je bilo objavljeno poročilo o delu Krajevne organizacije RK (KO RK) Ormož, ki je takrat štela 410 članov. V »minuli izobraževalni sezoni« so organizirali tečaj za nego bolnika na domu, izvedli krvodajalsko akcijo za ptujsko bolnišnico, ki se je udeležilo 30 članov, za podmladek RK so pripravili dvoje predavanj o negovanju zob in o zdravljenju zob šolske mladine, za odraščajočo mladino so organizirali predavanje o osebni higieni, bilo pa je tudi nekaj predavanj o ženskih boleznih. KO RK Ormož se zavzema, da bi čim več mladine obiskalo obmorske kraje, pomembno pa se jim zdi tudi to, da bi mlade poučili o koristnosti zdravilnih zelišč in gozdnih sadežev, ki lahko mladim pomenijo tudi pomemben dodatni zaslužek ter smotrno uporabo prostega časa.
- Oktober 1965: Iz prispevka Razstava ob tednu boja proti tuberkulozi v ormoški bolnišnici¹³: »V tradicionalnem tednu boja proti tuberkulozi je

¹¹ ZAP. 406, RK, šk. 1.

¹² Tednik – glasilo socialistične zveze delovnega ljudstva za Podravje, letnik XVIII, št. 28, str.4

¹³ Tednik – glasilo socialistične zveze delovnega ljudstva za Podravje, letnik XVIII, št. 39, str.4.

¹⁰ Franc Zgonc, roj. 1897, je opravljal naloge sekretarja od leta 1957 do 1974.

- občinski odbor RK v Ormožu pokazal precejšen smisel za zatiranje tuberkuloze. Ta občinski odbor je posrednik, ki povezuje zdravstveno službo z družbenopolitičnimi organizacijami in ukrepa vse potrebno za preprečevanje razširjanja nalezljivih bolezni, predvsem pa za preprečevanje zahrbtnih tuberkuloze. Ob tednu boja proti tuberkulozi je predaval dr. Emil Vengušt.
- 12. november 1965: Glasilo Tednik¹⁴ je poročalo o pomoči prizadetim po poplavih, ki so »na območju občine Ormož povzročile nad 1 milijardo dinarjev škode. Voda je poškodovala precej stanovanj, cest, kmetijskih pridelkov, odnesla je nekaj mostov, brvi, precej rodovitne zemlje, lesa, krme za živino in drugo. Pomoč poplavljenecem je občinski odbor RK Ormož razdelil na področju KO RK Cvetkovci, v prihodnjih dneh pa bo pomoč razdeljena tudi na območju KO RK pri Veliki Nedelji, v Središču in v Ormožu.« Prispevek napoveduje še dogodke, ki bodo sledili do konca leta: krajevni odbori (KO) RK bodo opremili omarice prve pomoči iz sredstev Občinskega odbora RK in zavarovalnice Maribor, nekateri KO bodo izvedli 20-urne tečaje za prvo pomoč, vsi KO bodo izvedli občne zборе. Isti Tednik obvešča (na str. 3) tudi o uspešni krvodajalski akciji, na katero se je prijavilo 515 krvodajalcev, udeležilo se je akcije 350 darovalcev, odvzete pa je bilo 103.735 kubičnih centimetrov krvi.
 - 7. april 1966: Svetovni dan zdravja je potekal pod geslom »Človek v mestu«.
 - 17. junij 1966: iz prispevka v glasilu Tednik¹⁵ je razvidno, da se je Rdeči križ pomembno vključeval tudi v kulturno-prosvetno dejavnost in je v prvi polovici leta že priredil nekaj uspešnih kuharskih tečajev s predavanji iz različnih področij.
 - 2. september 1966: v glasilu Tednik¹⁶ je bilo objavljeno vabilo na tridnevno krvodajalsko akcijo v Ormožu, »ki se bo odvijala 15., 16. in 17. septembra. Na območju ormoške občine je okrog 620 aktivnih krvodajalcev, vendar občinska komisija meni, da je to število premajhno in upa, da se bo v prihodnje prijavilo še več ljudi«.
 - 18. december 1966: V združenem domu pri Veliki Nedelji je bila konferenca KO SZDL Velika Nedelja. Iz poročila je razvidno, da je KO RK Velika Nedelja za novoletne praznike dodelila
- 38 družinam, ki so potrebne pomoči, živila v vrednosti 100.000 S dinarjev¹⁷.
 - 13. januar 1967: Tednik¹⁸ je objavil obvestilo o uspelem letnem občnem zboru Rdečega križa Velika Nedelja, ki je bil izveden 26. 12. 1966.
 - Januar 1968: pri Veliki Nedelji so uspešno končali 20-urni tečaj prve pomoči, ki ga je organiziral KO RK Velika Nedelja. Tečaja se je udeležilo 18 tečajnikov, od tega 16 deklet in dva fanta. Tečaj je vodila medicinska sestra Elizabeta Tušek, zaključka tečaja pa se je udeležil tudi predsednik Občinskega odbora RK dr. Peter Gašparič¹⁹.
 - 19. maj 1968: KO RK Ključarovci je proslavil dvajsetletnico obstoja. Ob proslavi so priredili še vrtno veselico. Čisti dobiček je bil namenjen nakupu sanitetnega materiala za krvodajalce in obdaritev šolskih otrok osnovne šole Runeč²⁰.
 - 21. junij 1968: vabilo na krvodajalsko akcijo, ki se bo odvijala 11., 12. in 13. julija je bilo objavljeno tudi v glasilu Tednik²¹. Pisec ugotavlja, da je bilo v preteklem letu na območju občinskega odbora Rdečega križa opravljenih nad 400 odvzemov krvi. Pri pregledu profila ljudi, ki darujejo kri, je zanimiva ugotovitev, da so bile krvodajalske akcije uspešne povsod tam, kjer je uspelo v vrste krvodajalcev pritegniti tudi vodilne ljudi iz družbeno političnih in delovnih organizacij.
 - 26. julij 1968: tridnevne krvodajalske akcije, ki je bila organizirana v juliju, se je udeležilo 485 od 712 prijavljenih. Sekretar Franc Zgonc je poudaril, da bi se akcije udeležilo več ljudi, če bi bila organizirana v drugem času, ne pa poleti, ko imajo ljudje veliko dela na kmetiji. Ob tej priložnosti so krvodajalcem razdelili značke za večkrat darovano kri²².
 - 26. december 1968: Skupščina Rdečega križa občine Ormož je na podlagi temeljnega zakona o društvih (Uradni list SFRJ – št. 16/65) republiškega zakona o društvih (Uradni list SRS št. 36/65) in 25. člena Statuta republiškega odbora Rdečega križa Slovenije, na svoji redni seji sprejela Pravila občinskega odbora Rdečega križa

¹⁷ Tednik – glasilo SZDL, letnik XX, št. 2, str. 3.

¹⁸ Tednik – glasilo SZDL, letnik XX, št. 3, str. 5

¹⁹ Tednik – glasilo SZDL, letnik XXI, št. 8, str. 5.

²⁰ Tednik – glasilo SZDL, letnik, XXI, št. 19, str. 6.

²¹ Tednik – glasilo SZDL, letnik XXI, št. 24, str. 4.

²² Tednik – glasilo SZDL, letnik XXI, št. 29, str. 3.

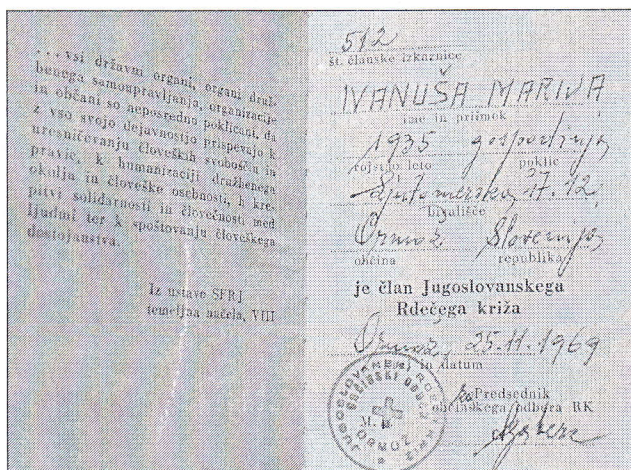
¹⁴ Tednik – glasilo socialistične zveze delovnega ljudstva za Podravje, letnik XVIII, št. 45, str. 2.

¹⁵ Tednik, letnik XIX, št. 24, str. 4.

¹⁶ Tednik, letnik XIX, št. 35, str. 3.

Ormož²³.

- 31. december 1968: Izdelan je finančni načrt Občinskega odbora RKS za leto 1969. Za leto 1969 so predvideni dohodki od članarine, od Tedna RK, od mednarodne pomoči, dotacija od občinske skupščine, ostale dotacije in nepredvideni dohodki, ostali dohodki od dejavnosti (krvodajalstvo), zbrani dohodki v posebnih akcijah, prenos sredstev iz preteklega leta in dohodki od prireditev v skupni vrednosti 40.081,00 din. V enaki vrednosti so planirani izdatki za materialne stroške, sredstva za redno dejavnost (organizacijski izdatki občinskega odbora, zdravstvena vzgoja in prosveta, prva pomoč, domača nega bolnika, krvodajalstvo, socialna dejavnost, boj proti alkoholizmu, boj proti tuberkulozi, mednarodna pomoč, pomoč pri letovanju otrok, podmladek in mladina), odvodi in prispevki glavnemu odboru (GO) od članarine (10%), glavnemu in centralnemu odboru od prireditev (20%), odvod GO od mednarodne pomoči po šolskem programu, odvod GO od CARE programa in ostale mednarodne pomoči, odvod zbranih prispevkov v posebnih akcijah, odvod v sklade občinskega odbora RK, prispevki za dejavnost KO RK (dotacija). Podpisniki finančnega plana so predsednik dr. Peter Gašparič²⁴, sekretar Franc Zgonc in računovoja Ivan Voršič.

Slika 4: Prva stran članske izkaznice. (Original hrani ga. Marija Ivanuša iz Ormoža).

- April 1969: na željo mladih je bil organiziran 20-urni tečaj prve pomoči za podmladkarje. Tečaj je

uspešno vodila medicinska sestra Anica Lah. Ob koncu tečaja se je 24 podmladkarjev pomerilo v znanju, ki so ga zelo hitro osvojili²⁵.

- 22. julij 1969: seja Občinskega odbora Rdečega križa Ormož ter predsednikov in sekretarjev krajevnih organizacij Rdečega križa. V treh točkah dnevnega reda so obravnavali minuli Teden Rdečega križa, ki je bil namenjen zbiranju rabljenih oblačil in prihajajočo tridnevno krvodajalsko akcijo, ki je potekala v mesecu avgustu. Tajnik Franc Zgonc je vse prisotne zaprosil, da se potrudijo pri zbiranju prijav za akcijo, saj je treba zagotoviti 600 prostovoljcev. Prisotni so dvomili o zagotovitvi tolikšnega števila prostovoljcev, saj je v mesecu avgustu potekalo v Savinjski dolini obiranje hmelja in se je veliko ljudi odpravilo na delo. Prisotni so obravnavali tudi prošnjo KO RK Šardinje za odobritev 25.000 S din za asanacijo dveh studentev in jo tudi odobrili²⁶.
- 26., 27. in 28. avgusta je v Ormožu potekala krvodajalska akcija, udeležilo se je je 416 občanov iz 17 krajevnih organizacij²⁷.
- Prva polovica 1970: občinski odbor Rdečega križa je dobil na vpogled realizacijo finančnega načrta Republiškega odbora RKS za leto 1969. Izdatki so bili namenjeni naslednjim dejavnostim: organizacijskodružbeni dejavnosti, zdravstveno-socialni vzgoji, propagandi, krvodajalstvu, varstvu pred elementarnimi nesrečami in prvi pomoči, mladim članom RK, mednarodnemu sodelovanju, odvodu delovne skupnosti²⁸.
- September 1969: Občinski odbor Rdečega križa Ormož je organiziral za svoje najaktivnejše aktiviste v posameznih krajevnih organizacijah in za najpožrtvovalnejše krvodajalce dvodnevni izlet. 84 udeležencev izleta si je ogledalo letališče na Brniku, nato so potovali čez Vršič do izvira Soče, skozi dolino Trente do Bovca in čez Novo Gorico in Koper do Pirana. V Piranu so jih pričakali predstavniki Občinskega in Mestnega odbora RK Piran²⁹.
- 28. maj 1970 – v Ormožu je bila izvedena nabiralna akcija oblačil, obutve in drugega materiala³⁰.

²⁵ Tednik, leto XXII, št. 16, str. 5.

²⁶ ZAP 406, RK, šk. 1.

²⁷ Tednik, leto XXII, št. 35, str. 4.

²⁸ ZAP 406, RK, šk. 1.

²⁹ Tednik, leto XXII, št. 37, str. 10.

³⁰ Arhiv RKS OZ Ormož – Kronološki pregled 1970–1999.

²² ZAP 406, RK, šk. 1.

²⁴ Dr. Peter Gašparič je v organizaciji Rdečega križa aktivno deloval od leta 1967 do 1999, bil je dolgoletni predavatelj in predsednik komisije za prvo pomoč, funkcijo predsednika Občinskega odbora RK Ormož pa je opravljal od leta 1967 do 1974.

- 14., 15. in 16. julij 1970 – v Ormožu je bila izvedena krvodajalska akcija, ki ni v celoti uspela. Opaziti je bilo, da je pri odvzemu krvi zastopano kmečko prebivalstvo in delavstvo; minimalno so bili zastopani zdravstveni in prosvetni delavci ter vozniki motornih vozil. Zato je bil podan predlog, da se v letu 1971 pri pridobivanju krvodajalcev angažirajo vse družbene organizacije. Še posebej bi se moralo vključiti avto – moto društvo, saj naj bi bil sleherni voznik motornega vozila tudi krvodajalec, če je za to sposoben³¹.
- 1970 – krvodajalci so se s štirimi avtobusi odpeljali na izlet v Stubiške toplice³².
- September 1970: v Središču ob Dravi so organizirali že tretjo krvodajalsko akcijo v letu 1970. Akcije se je udeležilo 38 krvodajalcev, ki so skupno darovali 13 litrov krvi³³.
- 12. oktober 1970: organiziran je bil seminar za delo s starostniki, ki se ga je udeležilo 24 slušateljev iz KS Središče ob Dravi, Kog, Miklavž, Ivanjkovci, Tomaž, Podgorci, Velika Nedelja in Ormož ter predstavniki DU, SZDL, skrbstvenega organa SO, Zdravstvenega doma Ormož in drugi. Že pred tem je bil sestavljen koordinacijski odbor za pomoč starostnikom pri Občinskem odboru RK v naslednji sestavi: Minka Rajh, v.d. načelnika za občno upravo in družbene službe SO, predsednica komisije in člani Anica Geč, višja medicinska sestra iz Zdravstvenega doma Ormož, Lizika Lah, diplomirana babica, Miklavž pri Ormožu, Marta Peršak, diplomirana babica (teren Podgorci), Kristina Janežič, diplomirana babica, Središče ob Dravi, Ivan Kandrič, predsednik KORK Velika Nedelja, Bolfenk Pokrivač, predsednik KORK Kog, Marija Caf, diplomirana babica, Ivanjkovci, Leon Radoš, predsednik društva upokojencev, Marica Brazda, sekretarka občinske konference SZDL. V krajevnih organizacijah RK so delovale komisije za varstvo ostarelih. Občinski odbor RK je posedoval tudi sezname aktivistov, ki so nudili pomoč starostnikom, nekateri so še ohranjeni v arhivu³⁴.

Namesto zaključka

Henry Dunant je umrl v nedeljo, 30. oktobra 1910, v starosti 82 let. Iz čudaškega, zmedenega moža, čigar sanje so bile celo zanj skoraj prevelike, je izšlo

gibanje, ki danes sega tudi v najbolj oddaljene kotičke sveta. Segajo do milijonov ljudi. Pomaga vojakom in civilistom in resničnost je danes celo lepša od Dunantovih sanj.

Pisni viri

- Tednik – glasilo socialistične zveze delovnega ljudstva za Podravje, letnik XVIII, št. 28, 39 in 45.
- Tednik, letnik XIX, št. 24 in 35.
- Tednik – glasilo SZDL, letnik XX, št. 2 in 3.
- Tednik – glasilo SZDL, letnik XXI, št. 8, 19, 24 in 29.
- Tednik, leto XXII, št. 16, 35 in 37.
- Tednik, leto XXIII, št. 35.
- Zgodovinski arhiv Ptuj (ZAP), 406, RK, šk. 1–6.

Literatura

- Albreht, Anita, 1995: Smo, ker nas potrebuje na tisoče ljudi. Rdeči križ Slovenije, Ljubljana.
- Antolič, Boža 2007: Poročilo RKS Območnega združenja Ormož za leto 2006. Ormož.
- Brown, Pam, 1993: Henry Dunant. Mohorjeva družba, Celje.
- Oberson, Bernard, 1998: Mednarodno humanitarno pravo – odgovori in vprašanja. Ženeva.
- Ravnikar, T., 2006: Rdeči križ Slovenije – 140 let. Ljubljana, Rdeči križ Slovenije.
- Rdeči križ Slovenije Območno združenje Ormož – Kronološki pregled delovanja Območnega združenja Rdečega križa Ormož 1970–1999.

Povzetek

Ideja o organizaciji Rdečega križa se ni rodila čez noč. Izoblikovati so se morali pogoji za nastanek neke nove kvalitete v odnosih med ljudmi in državami. V najizvirnejši obliki se je ideja o stalni organizirani pomoči in mednarodni zaščiti ranjencev in bolnikov rodila med bitko pri Solferinu, 24. junija 1859. V letu 2006 smo praznovali tudi v Sloveniji okroglo obletnico, in sicer 140 let Rdečega križa Slovenije. Rdeči križ je na našem ozemlju deloval neprekinjeno od začetka, prvi vpis na področju Občine Ormož pa je bil izveden 27. 2. 1948. Območno združenje Rdečega križa Ormož namenja pozornost in čas izvajanju tradicionalnih programov RKS na različnih področjih s pomočjo aktivistov krajevnih organizacij, mentorjev mladih članov na osnovnih šolah in v sodelovanju s pogodbenimi delavci. Pod okriljem Rdečega križa Ormož deluje od 1998. Lokalna akcijska skupina za preprečevanje zasvojenosti, ki se je leta 2007 preimenovala v Medobčinsko lokalno akcijsko skupino za preprečevanje zasvojenosti na področju Občin Ormož, Središče ob Dravi in Sveti Tomaž.

³¹ Prav tam.

³² Prav tam.

³³ Tednik, leto XXII, št. 35, str. 10.

³⁴ ZAP 406, RK, šk. 2.